



Tekst - Hanneke Jelles

Tulipa clusiana. Aquarel Anita Walsmit Sachs.

Bloeiende bollen afgebeeld

Hoe realistisch hedendaagse botanische kunst ook is, je herkent altijd de hand van de kunstenaar. Komend voorjaar vindt een tentoonstelling plaats die u de gelegenheid geeft om in één bezoek werk van veel verschillende specialisten te bewonderen.



Werkbespreking door de kunstenaars.
Fotografie - Hanneke Jelles

Leden van de vereniging Botanisch Kunstenaars Nederland werken al twee seizoenen aan afbeeldingen van bloeiende bolgewassen. Elke kunstenaar heeft een eigen bolgewas gekozen. Een selectie van het beste werk wordt volgend jaar geëxposeerd in 't Huys Dever te Lisse. Dit is een veertiende-eeuwse donjon midden in de Bollenstreek (www.kasteeldever.nl). De bollen zijn voor het merendeel geleverd door de firma Peter C. Nijssen uit Heemstede, specialist in bijzondere bol- en knolgewassen.

't Huys te Dever, Hereweg 349a Lisse; 25 maart t/m 6 mei 2012, woensdag t/m zondag 14.00 - 17.00 uur.
Eerste paasdag en eerste pinksterdag gesloten.

Tekst - Hanneke Jelles

Kleur benoemen

In kwekerscatalogi zie je de mooiste omschrijvingen om de kleur van bloemen aan te prijzen. Maar wat de een onder 'mauve' verstaat, vindt de ander paars.

Vakmensen werken met een kleurenwaaier om eenduidige termen te gebruiken bij het beschrijven van bloemkleuren, vertelt fotografe en groenpubliciste Modeste Herwig. "Om de kleur van bloemen of bladeren precies te kunnen bepalen, zijn er door de Royal Horticultural Society kleurenwaaiers ontwikkeld, de 'RHS Colour Chart'," schrijft Modeste. "Sinds 1966 is dit het enige geaccepteerde kleurensysteem voor planten, een naslagwerk voor de specificatie van bloemkleuren."

Waaiers

"Het systeem is speciaal voor de natuurlijke kleuren van planten ontwikkeld en bestaat uit vier waaiers met 221 kleuren, van geel tot zwart. Van elke kleur zijn vier verschillende helderheden afgedrukt: op het bovenste kaartje A zien we de volle kleur, B, C en D zijn lichtere tinten van deze kleur. In totaal tonen de waaiers dus 884 tinten. Ik houd een bloemblaadje bij natuurlijk licht van een raam op het noorden onder het gat in het kleurvlakje om de kleur precies te bepalen. Ik kies voor het bepalen van de kleur twee of drie bloemen die net zijn geopend. Het gaat om de kleurindruk die de hele bloem geeft en het heeft de voorkeur om één kleurnummer te kiezen.

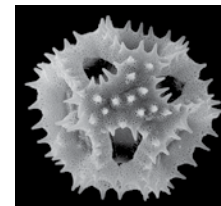
Als er echt sprake is van twee kleuren zijn er ook twee kleurnummers nodig. Een witte bloem met een heel klein rood hartje is wit, maar een witte bloem met vrij grote rode vlekken wordt bij rood ingedeeld. Als er twee kleuren door elkaar lopen, wordt gekozen voor de overheersende kleur, de kleur die vanaf een afstandje het meest opvalt. Ik neem voor bladeren twee of drie voorbeelden die representatief zijn voor de hele plant. Het kleurnummer kan nu aan de plant gekoppeld worden, zodat op elk moment duidelijk is welke kleur een bepaalde plant heeft. Voor mijn boeken houd ik dit kleurensysteem van de RHS aan."

Modeste Herwig kan boeiend over kleur in de tuin vertellen. Zij geeft onder meer workshops tuinfotografie en 'kleur in de tuin'. Vanaf eind mei 2012 zijn er nieuwe cursussen; zie t.z.t. www.modesteherwig.eu/workshops.

Pollen als futuristische lampenkappen

Tekst - Hanneke Jelles

Sporen van bijvoorbeeld paddenstoelen en stuifmeelkorrels van bloemplanten zijn zo klein dat ze alleen door een elektronenmicroscop goed te zien zijn.



Hibiscus rosa-sinensis
en Taraxacum officinale.

Het afbeelden van pollen of stuifmeelkorrels dient in het algemeen een wetenschappelijk doel, bijvoorbeeld de determinatie van paddenstoelen. En met analyse van pollen wordt reconstructie mogelijk van de vegetatie in vroeger tijden en van veranderingen in de vegetatie. Stuifmeelkorrels blijken behalve informatief ook buitengewoon mooi: zij lijken door een kunstenaar ontworpen voorwerpen die in een modern interieur niet zouden misstaan.

Wonderbaarlijk mooi

Op een van de afbeeldingen stuifmeelkorrels van de Gewone paardenbloem (*Taraxacum officinale*; Asteraceae). Ze zijn mooi maar ingewikkeld, vindt bioloog Raymond van der Ham die de foto maakte. "De stekels hebben mogelijk iets te maken met het bestuivingsmechanisme. Door de stekels hechten de korrels makkelijker aan elkaar en aan insecten."

De stuifmeelkorrels op de andere foto zijn afkomstig van de Chinese roos (*Hibiscus rosa-sinensis*; Malvaceae). Ook zij hebben stekels die mogelijk iets met bestuiving door insecten te maken hebben, vertelt Van Ham. "Tussen de stekels bevinden zich gaatjes, meestal door een korrelig dekseltje afgesloten. Uit een van deze gaatjes groeit na de bestuiving de stuifmeelbuis met daarin twee zaadcellen. Een voor de eicel, die dan uitgroeit tot het 'kiemplantje' in het zaad, en een voor het reservevoedsel."

Wonderbaarlijk dat het zo werkt, en wonderbaarlijk mooi.